Šis dokuments ir izveidots vienīgi dokumentācijas nolūkos, un iestādes neuzņemas nekādu atbildību par tā saturu

►**B**

PADOMES DIREKTĪVA 92/40/EEK

(1992. gada 19. maijs),

ar ko ievieš Kopienas pasākumus putnu gripas kontrolei

(OV L 167 , 22.6.1992, lpp. 1)

Grozīta ar:

		Oficiālais Vēstnesis		
		Nr.	Lappuse	Datums
►**M1**	Padomes regula (EK) Nr. 806/2003 (2003. gada 14. aprīlis),	L 122	1	16.5.2003

Grozīta ar:

►**A1**	Austrijas, Zviedrijas un Somijas pievienošanās akts	C 241	21	29.8.1994
►**A2**	Akts par Čehijas Republikas, Igaunijas Republikas, Kipras Republikas, Latvijas Republikas, Lietuvas Republikas, Ungārijas Republikas, Maltas Republikas, Polijas Republikas, Slovēnijas Republikas un Slovākijas Republikas pievienošanās nosacījumiem un pielāgojumiem līgumos, kas ir Eiropas Savienības pamatā	L 236	33	23.9.2003

▼B

PADOMES DIREKTĪVA 92/40/EEK

(1992. gada 19. maijs),

ar ko ievieš Kopienas pasākumus putnu gripas kontrolei

EIROPAS KOPIENU PADOME,

ņemot vērā Eiropas Kopienas dibināšanas līgumu, un jo īpaši tā 43. pantu,

ņemot vērā Komisijas iesniegto priekšlikumu ([1]),

ņemot vērā Eiropas Parlamenta atzinumu ([2]),

ņemot vērā Ekonomikas un sociālo lietu komitejas atzinumu ([3]),

tā kā mājputni ir minēti EK dibināšanas līguma II pielikumā; tā kā mājputnu tirdzniecība ir nozīmīgs ienākumu avots iedzīvotājiem, kas nodarbojas ar lauksaimniecību;

tā kā Kopienā vajag noteikt kontroles pasākumus, kas veicami noteikta gripas vīrusa izraisītas putnu gripas sevišķi patogēnās formas, turpmāk sauktas par putnu gripu, uzliesmojuma gadījumā, lai nodrošinātu putnkopības nozares attīstību dalībvalstīs un sekmētu dzīvnieku veselības aizsardzību Kopienā;

tā kā putnu gripas uzliesmojums var strauji pieņemt epizootiskus apmērus, izraisot mirstību un radot traucējumus tādā mērogā, kas var krasi samazināt putnkopības nozares ienesīgumu kopumā;

tā kā pasākumi jāveic, tiklīdz rodas aizdomas par slimības parādīšanos, lai varētu veikt tūlītējus un efektīvus kontroles pasākumus, kad šīs aizdomas apstiprinās;

tā kā ir nepieciešams novērst slimības izplatīšanos, tiklīdz tā uzliesmo, rūpīgi kontrolējot dzīvnieku pārvietošanu, infekciju izplatīt spējīgo produktu lietojumu un vajadzības gadījumos dzīvniekus vakcinējot;

tā kā slimības diagnoze jānosaka atbildīgu valsts laboratoriju aizgādnībā, kuru koordinācija jānodrošina Kopienas etalonlaboratorijai;

tā kā vienoti putnu gripas kontroles pasākumi ir pamats vienāda dzīvnieku veselības standarta uzturēšanai;

tā kā putnu gripas uzliesmojuma gadījumā piemērojams Padomes 1990. gada 26. jūnija Lēmuma 90/424/EEK par izdevumiem veterinārijas jomā ([4]) 3. pants;

tā kā ir lietderīgi uzlikt Komisijai pienākumu veikt vajadzīgo pasākumu piemērošanu,

IR PIEŅĒMUSI ŠO DIREKTĪVU.

1. pants

Šī direktīva nosaka Kopienas kontroles pasākumus, kas piemērojami putnu gripas uzliesmojuma gadījumā attiecībā uz mājputniem, neierobežojot Kopienas nosacījumus attiecībā uz Kopienas iekšējo tirgu.

Šī direktīva neattiecas uz gadījumiem, kad putnu gripu konstatē citiem putniem; tomēr šādā gadījumā attiecīgā dalībvalsts informē Komisiju par jebkādiem tās veiktajiem pasākumiem.

([1]) OV C 231, 5.9.1991., 4. lpp.
([2]) OV C 326, 16.12.1991., 242. lpp.
([3]) OV C 79, 30.3.1992., 8. lpp.
([4]) OV L 224, 18.8.1990., 19. lpp. Lēmums, kas grozīts ar Lēmumu 91/133/EEK (OV L 66, 13.3.1991., 81. lpp.).

▼B

2. pants

Šajā direktīvā atkarībā no apstākļiem piemēro definīcijas, kas sniegtas Padomes 1990. gada 15. oktobra Direktīvas 90/539/EEK par dzīvnieku veselības nosacījumiem Kopienas iekšējā tirgū un preču ievešanā no trešajām valstīm attiecībā uz mājputniem un inkubējamām olām ([1]) 2. pantā.

Šajā direktīvā piemēro arī šādas definīcijas:

a) *inficēti mājputni* nozīmē jebkurus mājputnus:

— kuru saslimstība ar putnu gripu I pielikuma izpratnē ir oficiāli apstiprināta pēc apstiprinātā laboratorijā veiktas izmeklēšanas vai,

— otrā un nākamo slimības uzliesmojumu gadījumā, kuriem konstatētas putnu gripai raksturīgas klīniskas pazīmes vai pēcnāves audu bojājumi;

b) *iespējami inficēti mājputni* nozīmē jebkurus mājputnus, kam novērotas tādas klīniskas pazīmes vai pēcnāves audu bojājumi, kas dod pamatu aizdomām par saslimstību ar putnu gripu, vai visus mājputnus, kuriem konstatēts gripas A tipa H5 vai H7 apakštipa vīruss;

c) *iespējami inficētie mājputni* nozīmē tādus mājputnus, kas varētu būt bijuši tieši vai netieši pakļauti putnu gripas vīrusa vai gripas A tipa H5 vai H7 apakštipa vīrusa iedarbībai;

d) *kompetentā iestāde* nozīmē kompetento iestādi Direktīvas 90/425/EEK ([2]) 2. panta 6. punkta izpratnē;

e) *valsts pilnvarots veterinārārsts* nozīmē kompetentās iestādes norīkotu veterinārārstu.

3. pants

Dalībvalstis nodrošina, ka gadījumā, ja rodas aizdomas par saslimstību ar putnu gripu, par to obligāti un nekavējoties jāziņo kompetentajai iestādei.

4. pants

1. Ja ir aizdomas, ka mājputni saimniecībā varētu būt inficēti ar putnu gripu vai varētu būt tās nēsātāji, dalībvalstis nodrošina, ka valsts pilnvarots veterinārārsts nekavējoties sāk oficiālas izmeklēšanas priekšdarbus, lai apstiprinātu vai izslēgtu saslimstību, un jo īpaši valsts pilnvarotam veterinārārstam jāņem vai jāorganizē vajadzīgo paraugu ņemšana laboratorijas analīzēm.

2. Tiklīdz kā saņemts paziņojums par iespējamo saslimstību, kompetentā iestāde pakļauj saimniecību oficiālai uzraudzībai un jo īpaši pieprasa, lai:

a) tiktu uzskaitītas visas saimniecībā esošo mājputnu kategorijas un lai katrā no šīm kategorijām tiktu reģistrēts kritušo putnu skaits, to putnu skaits, kam konstatētas klīniskas slimības pazīmes, un to, kam šādu pazīmju nav. Uzskaites rezultātus pastāvīgi atjaunina, lai ņemtu vērā arī iespējamās saslimstības perioda laikā izšķīlušos un nobeigušos putnus. Uzskaites rezultātus pastāvīgi atjaunina un uzrāda pēc pieprasījuma, un tos var pārbaudīt katrā saimniecības apmeklējuma reizē;

b) visi mājputni saimniecībā tiktu turēti savos būros vai norobežoti kādā citā vietā, kur tos var izolēt un kur tiem nav saskares ar citiem mājputniem;

c) mājputni netiktu ievesti saimniecībā vai izvesti no tās;

d) visu veidu pārvietošanās, proti:

([1]) OV L 303, 31.10.1990., 6. lpp. Direktīva, kas pēdējo reizi grozīta ar Direktīvu 91/496/EEK (OV L 268, 24.9.1991., 56. lpp.).

([2]) Padomes 1990. gada 26. jūnija Direktīva 90/425/EEK (OV L 224, 18.8.1990., 29. lpp.); pēdējo reizi grozīta ar Direktīvu 91/496/EEK (OV L 268, 24.9.1991., 56. lpp.).

▼B

— personu, citu dzīvnieku, kā arī transporta līdzekļu iebraukšana saimniecībā un izbraukšana no tās,

— mājputnu gaļas, liemeņu, dzīvnieku barības, darbarīku, atkritumu, mēslu, izlietoto pakaišu vai kādu citu vielu pārvietošana, ar kurām var izplatīties putnu gripa, tiktu apstiprināta kompetentajā iestādē;

e) no saimniecības netiktu izvestas olas, izņemot tās, ko nosūta tieši uz apstiprinātu olu produktu ražošanas un/vai pārstrādes uzņēmumu saskaņā ar Direktīvas 89/437/EEK ([1]) 6. panta 1. punktu un pārvadā ar kompetentās iestādes atļauju. Šai atļaujai jāatbilst I pielikuma prasībām;

f) pie ieejām un izejām no ēkām, kurās tiek turēti mājputni, kā arī pie pašas saimniecības ieejām un izejām tiktu lietoti atbilstoši dezinfekcijas līdzekļi;

g) tiktu veikta epizootioloģiska izpēte saskaņā ar 7. pantu.

3. Līdz brīdim, kad stājas spēkā 5. punktā paredzētie valsts līmeņa pasākumi, jebkuru tādu mājputnu īpašnieks vai audzētājs, par kuru saslimšanu ir aizdomas, veic visus reālos pasākumus, lai nodrošinātu atbilstību 2. punkta prasībām, izņemot šī punkta g) apakšpunktu.

4. Kompetentā iestāde var piemērot jebkuru no 2. punktā paredzētajiem pasākumiem arī citās saimniecībās, ja to atrašanās vieta, izvietojums vai kontakti ar saimniecību, attiecībā uz kuru ir aizdomas par saslimstību, dod iemeslu aizdomām par iespējamu inficēšanos.

5. 1.un 2. punktā minētie pasākumi netiek atsaukti tik ilgi, kamēr valsts pilnvarots veterinārārsts izslēdz aizdomas par saslimstību ar putnu gripu.

5. pants

1. Kad saimniecībā oficiāli apstiprināta saslimstība ar putnu gripu, dalībvalstis nodrošina, ka papildus 4. panta 2. punktā paredzētajiem pasākumiem kompetentā iestāde pieprasa veikt šādus pasākumus:

a) visus mājputnus, ko audzē saimniecībā, nokauj turpat un nekavējoties. Kritušos vai nokautos mājputnus un visas olas iznīcina. Šīs darbības veicamas tā, lai pēc iespējas samazinātu slimības izplatīšanās iespēju;

b) visas vielas vai atkritumus, kā dzīvnieku barību, pakaišus, mēslus, kas spēj izplatīt slimības izraisītāju, iznīcina vai attiecīgi apstrādā. Šai apstrādei, ko veic saskaņā ar valsts pilnvarota veterinārārsta norādījumiem, jānodrošina, ka tiek iznīcināts šajās vielās esošais putnu gripas vīruss;

c) ja saimniecības mājputni ir tikuši kauti iespējamā slimības inkubācijas perioda laikā, šo mājputnu gaļu, ciktāl iespējams, atrod un iznīcina;

d) inkubējamas olas, kas dētas iespējamā slimības inkubācijas perioda laikā un izvestas no saimniecības, atrod un iznīcina. Mājputnus, kas jau izperēti no šīm olām, pakļauj oficiālai uzraudzībai. Pārtikas olas, kas dētas iespējamā slimības inkubācijas perioda laikā un ir izvestas no saimniecības, ciktāl iespējams, atrod un iznīcina, ja vien tās iepriekš nav tikušas pienācīgi dezinficētas;

e) pēc a) un b) apakšpunktā paredzēto pasākumu veikšanas, telpas, kurās mājputni turēti, to apkārtni, pārvadāšanā izmantotos transporta līdzekļus un visu aparatūru, kas varētu būt inficēta, tīra un dezinficē saskaņā ar 11. panta nosacījumiem;

f) mājputnu audzēšanu saimniecībā neatsāk ātrāk kā 21 dienu pēc e) apakšpunktā paredzēto pasākumu pabeigšanas;

g) veic epizootioloģisko izpēti saskaņā ar 7. pantu.

([1]) OV L 212, 22.7.1989., 87. lpp. Direktīva, kas grozīta ar Direktīvu 89/662/EEK (OV L 395, 30.12.1989., 13. lpp.).

▼B

2. Kompetentā iestāde var prasīt 1. punktā minēto pasākumu izpildi arī kaimiņu saimniecībās, ja to atrašanās vieta, izvietojums vai kontakti ar saimniecību, kurā konstatēta saslimstība, dod iemeslu aizdomām par iespējamu saslimstību.

6. pants

Gadījumā, ja saimniecībā ir divas vai vairākas atsevišķas mājputnu grupas, kompetentā iestāde drīkst, saskaņā ar Komisijas 21. panta kārtībā noteiktiem kritērijiem, piešķirt atkāpi no 5. panta 1. punkta prasībām par mājputnu veselīguma nodrošināšanu saimniecībā, kurā konstatēta saslimšana, ar noteikumu, ka valsts pilnvarots veterinārārsts ir apstiprinājis, ka saimniecībā veiktās darbības ir tādas, ka šīs mājputnu grupas ir pilnībā šķirtas attiecībā uz telpām, putnu turēšanu un barošanu, tā ka ir novērsta vīrusa izplatīšanās iespēja no vienas mājputnu grupas uz otru.

7. pants

1. Epizootioloģiskajā izpētē izskata:

— laika posmu, cik ilgi putnu gripa varētu būt eksistējusi saimniecībā,

— putnu gripas iespējamo avotu saimniecībā un citu saimniecību, kurās ir mājputni, kas varētu būt inficējušies vai kļuvuši par vīrusa nēsātājiem šī paša avota dēļ, identificēšana,

— personu, mājputnu vai citu dzīvnieku, transporta līdzekļu, olu, gaļas un liemeņu, un jebkādu ierīču vai vielu pārvietošanu, ja tā varētu būt cēlonis putnu gripas vīrusa iekļūšanai attiecīgajā saimniecībā vai izkļūšanai no tās.

2. Lai veiktu visu iespējami ātrākai putnu gripas izskaušanai vajadzīgo pasākumu pilnīgu koordināciju un epizootioloģisko izpēti, izveido krīzes centru.

Vispārīgus noteikumus attiecībā uz dalībvalstu krīzes centriem un Kopienas krīzes centru nosaka Padome pēc Komisijas priekšlikuma ar kvalificētu balsu vairākumu.

8. pants

1. Ja valsts pilnvarotam veterinārārstam ir pamats aizdomām, ka mājputni jebkurā saimniecībā varētu būt kļuvuši par vīrusa nēsātājiem personu, dzīvnieku vai transporta līdzekļu pārvietošanās dēļ vai jebkādā citā veidā, šīs saimniecības saskaņā ar 2. punktu pakļauj oficiālai uzraudzībai.

2. Oficiālās uzraudzības mērķis ir nekavējoties atklāt jebkādas aizdomas attiecībā uz putnu gripu, veikt mājputnu uzskaiti, kontrolēt to pārvietošanu un attiecīgos gadījumos piemērot 3. punktā paredzētos pasākumus.

3. Ja saimniecība ir oficiālā uzraudzībā saskaņā ar 1. un 2. punktu, kompetentā iestāde aizliedz mājputnu izvešanu no saimniecības, izņemot, ja mājputnus oficiālā uzraudzībā nogādā tieši kautuvē tūlītējai nokaušanai. Pirms šādas atļaujas došanas valsts pilnvarotam veterinārārstam jābūt veikušam visu mājputnu klīnisku izmeklēšanu, lai izslēgtu putnu gripas esamības iespēju saimniecībā. Šajā pantā minētos pārvietošanas ierobežojumus nosaka uz 21 dienu, skaitot no iespējamās vīrusa iekļūšanas saimniecībā vēlākā iespējamā datuma, tomēr šiem ierobežojumiem jābūt spēkā vismaz septiņas dienas.

4. Ja apstākļi ļauj, kompetentā iestāde var ierobežot šajā pantā paredzētos pasākumus, attiecinot tos tikai uz daļu saimniecības un tur esošajiem mājputniem ar noteikumu, ka šos mājputnus izvieto, tur un baro pilnībā šķirti no pārējiem mājputniem, un to dara atsevišķi norīkots personāls.

9. pants

1. Kad oficiāli apstiprināta putnu gripas diagnoze, dalībvalstis nodrošina, ka kompetentā iestāde ap inficēto saimniecību nosaka aizsargjoslu, kuras minimālais rādiuss ir trīs kilometri un kas iekļaujas uzraudzības

▼B

zonā, kuras minimālais rādiuss ir 10 kilometri. Zonu noteikšanā jāņem vērā ģeogrāfiskie, administratīvie, ekoloģiskie un epizootioloģiskie faktori, kas saistīti ar putnu gripu, un slimības kontroles iespējas.

2. Aizsargjoslā piemēro šādus pasākumus:

a) aizsargjoslas ietvaros uzskaita visas saimniecības, kurās audzē mājputnus;

b) veic mājputnu saimniecību periodiskus apmeklējumus, veic šo mājputnu klīnisku izmeklēšanu, vajadzības gadījumā, ieskaitot paraugu ņemšanu laboratorijas analīzēm. Apmeklējumi un atzinumi jāreģistrē;

c) visus mājputnus tur būros vai kādā citā vietā, kur tos var norobežot;

d) pie saimniecības ieejām un izejām lieto piemērotus dezinfekcijas līdzekļus;

e) kontrolē mājputnu, to liemeņu un olu pārvietošanu, un personu, kas to veic, pārvietošanos, transporta līdzekļu kustību, kas aizsargjoslas ietvaros pārvadā mājputnus, to liemeņus un olas. Kopumā mājputnu pārvadāšana ir aizliegta, izņemot tranzītpārvadājumus pa automaģistrālēm vai maģistrālajām dzelzceļa līnijām;

f) aizliedz mājputnu un inkubējamu olu izvešanu no saimniecības, kurā tie tiek turēti, ja vien kompetentā iestāde nav atļāvusi veikt šādu pārvietošanu:

   i) tūlītējai nokaušanai paredzētu mājputnu pārvietošanu uz, vēlams, inficētajā teritorijā atrodošos kautuvi vai, ja tas nav iespējams, uz kompetentās iestādes norādītu kautuvi ārpus inficētās teritorijas. Šādu putnu gaļai jābūt marķētai ar īpašu veselības marķējumu, kas paredzēts Direktīvas 91/494/EEK ([1]) 5. panta 1. punktā;

   ii) diennakti vecu cāļu vai pirmdējēju vistu pārvešanu uz tādu saimniecību uzraudzības zonas ietvaros, kurā nav citu mājputnu. Šo saimniecību pakļauj oficiālai kontrolei saskaņā ar 8. panta 2. punktu;

   iii) inkubējamu olu pārvešanu uz kompetentās iestādes norādītu inkubatoru; pirms nosūtīšanas olas un to iesaiņojumi jādezinficē. i), ii) un iii) punktā paredzēto pārvietošanu veic taisnā ceļā līdz galamērķim un oficiālā uzraudzībā. To atļauj vienīgi pēc tam, kad valsts pilnvarots veterinārārsts saimniecībā ir veicis veselības pārbaudi. Transportlīdzekļi jātīra un jādezinficē pirms un pēc to izmantošanas;

g) aizliedz izlietoto pakaišu vai putnu mēslu izvešanu vai kaisīšanu bez kompetentās iestādes atļaujas;

h) aizliedz mājputnu vai citu putnu gadatirgus, tirgus, izstādes vai citus pasākumus.

3. Aizsargjoslā piemērotie pasākumi paliek spēkā vismaz 21 dienu pēc inficētās saimniecības sākotnējās tīrīšanas un dezinfekcijas pasākumu pabeigšanas saskaņā ar 11. pantu. Pēc tam aizsargjosla kļūst par daļu no uzraudzības zonas.

4. Uzraudzības zonā piemēro šādus pasākumus:

a) zonas ietvaros uzskaita visas saimniecības, kurās audzē mājputnus;

b) kontrolē mājputnu un perējamu olu pārvietošanu zonas ietvaros;

c) uz pirmajām 15 dienām aizliedz mājputnu izvešanu no zonas, izņemot, ja tos nogādā tieši uz kompetentās iestādes norādītu kautuvi ārpus uzraudzības zonas. Šādu putnu gaļai jābūt marķētai ar īpašu veselības marķējumu, kas paredzēts Direktīvas 91/494/EEK 3. pantā;

d) aizliedz inkubējamu olu izvešanu no uzraudzības zonas, izņemot, ja tās ved uz kompetentās iestādes norādītu inkubatoru. Pirms nosūtīšanas olas un to iesaiņojumi jādezinficē;

e) aizliedz izlietoto pakaišu vai putnu mēslu izvešanu no uzraudzības zonas;

([1]) OV L 268, 24.9.1991., 35. lpp.

▼B

f) aizliedz mājputnu vai citu putnu gadatirgus, tirgus, izstādes vai citus pasākumus;

g) neierobežojot a) un b) apakšpunkta noteikumus, aizliedz mājputnu pārvietošanu, izņemot tranzītpārvadājumus pa automaģistrālēm vai maģistrālajām dzelzceļa līnijām.

5. Uzraudzības zonā piemērotie pasākumi paliek spēkā vismaz 30 dienas pēc inficētās saimniecības sākotnējās tīrīšanas un dezinfekcijas pasākumu pabeigšanas saskaņā ar 11. pantu.

6. Ja zonas atrodas vairāk nekā vienas dalībvalsts teritorijā, attiecīgo dalībvalstu kompetentās iestādes sadarbojas 1. punktā minēto teritoriju noteikšanā. Tomēr vajadzības gadījumā aizsargjoslu un uzraudzības zonu nosaka saskaņā ar 21. pantā paredzēto kārtību.

10. pants

Dalībvalstis nodrošina, ka:

a) kompetentā iestāde nosaka veicamos priekšdarbus, lai tā varētu izsekot olu un mājputnu pārvietošanai;

b) mājputnu īpašniekam vai audzētājam pēc jebkura kompetentās iestādes pieprasījuma jāsniedz tai informācija par mājputniem un olām, kas ievesti attiecīgajā saimniecībā vai izvesti no tās;

c) visas personas, kas iesaistītas mājputnu un olu pārvadāšanā vai tirdzniecībā, informē kompetento iestādi par mājputnu un olu, kuras tie ir transportējuši un tirgojuši, pārvietošanu un sniedz ar attiecīgo informāciju saistītās detaļas.

11. pants

Dalībvalstis nodrošina, ka:

a) izmantojamos dezinfekcijas līdzekļus un to koncentrācijas oficiāli apstiprina kompetentā iestāde;

b) tīrīšanas un dezinfekcijas pasākumus veic oficiālā uzraudzībā un saskaņā ar:

i) valsts pilnvarota veterinārārsta dotiem norādījumiem;

ii) saskaņā ar II pielikumā noteikto inficētas saimniecības tīrīšanas un dezinfekcijas kārtības aprakstu.

12. pants

Paraugu ievākšanu un laboratorijas analīzes putnu gripas vīrusa noteikšanai veic saskaņā ar III pielikumu.

13. pants

Dalībvalstis nodrošina, ka kompetentā iestāde veic visus vajadzīgos pasākumus, lai aizsargjoslās un uzraudzības zonās dzīvojošās un strādājošās personas būtu informētas par spēkā esošajiem ierobežojumiem un veiktu visus vajadzīgos priekšdarbus minēto pasākumu pienācīgai īstenošanai.

14. pants

1. Dalībvalstis nodrošina, ka katrā dalībvalstī ir norīkota:

a) valsts laboratorija ar tādām iekārtām un ekspertīzi, kas ļauj veikt izdalīto putnu gripas vīrusu patogenitāti saskaņā ar III pielikuma 7. nodaļu un noteikt gripas A tipa H5 un H7 apakštipa vīrusus;

b) valsts laboratorija, kurā tiek pārbaudīti reģionālajās diagnostikas laboratorijās izmantotie reaģenti;

c) valsts pētniecības institūts vai laboratorija, kurā varētu pārbaudīt lietošanai apstiprinātas vakcīnas, lai pārliecinātos par to sastāva atbilstību tirdzniecības atļaujā norādītajam sastāvam.

2. Valstu laboratorijas, kas uzskaitītas IV pielikumā, atbild par diagnostikas standartu un metožu koordināciju, noteiktu reaģentu izmantošanu un vakcīnu pārbaužu veikšanu.

▼B

3. Valstu laboratorijas, kas uzskaitītas IV pielikumā, atbild par to diagnostikas standartu un metožu koordināciju, ko dalībvalstī nosaka katra no putnu gripas diagnostikas laboratorijām. Lai to panāktu, valstu laboratorijas:

a) var valstu laboratorijas apgādāt ar diagnostikas reaģentiem;

b) pārbauda visu dalībvalstī lietoto diagnostikas reaģentu kvalitāti;

c) periodiski rīko interkalibrācijas;

d) dalībvalstī apstiprinātos saslimšanas gadījumos ķīmiski izdala putnu gripas vīrusa paraugus un glabā tos;

e) nodrošina reģionālajās diagnostikas laboratorijās iegūto pozitīvo rezultātu apstiprinājumu.

4. Valstu laboratorijas, kas uzskaitītas IV pielikumā, sadarbojas ar 15. pantā minēto Kopienas etalonlaboratoriju.

15. pants

Kopienas etalonlaboratorija attiecībā uz putnu gripu ir norādīta V pielikumā. Neierobežojot Lēmuma 90/424/EEK, un jo īpaši tā 28. panta nosacījumus, šīs laboratorijas pilnvaras un pienākumi ir izklāstīti minētajā pielikumā.

16. pants

Vakcināciju pret putnu gripu ar kompetentās iestādes apstiprinātām vakcīnām var veikt vienīgi kā papildinājumu slimības gadījumā veiktajiem kontroles pasākumiem un saskaņā ar šiem nosacījumiem:

a) lēmumu uzsākt vakcināciju kā papildinājumu citiem slimības kontroles pasākumiem pieņem Komisija sadarbībā ar attiecīgo dalībvalsti un saskaņā ar 21. pantā paredzēto kārtību. Šis lēmums īpaši ņem vērā:

   — mājputnu koncentrāciju slimības skartajā apvidū,

   — pielietojamās vakcīnas īpašības un sastāvu,

   — uzraudzības kārtību attiecībā uz vakcīnu izplatīšanu, uzglabāšanu un pielietošanu,

   — vakcinējamo mājputnu sugas un kategorijas,

   — teritorijas, kurās veic vakcināciju.

   Tomēr, atkāpjoties no šī apakšpunkta pirmās daļas nosacījumiem, lēmumu par ārkārtas vakcinācijas uzsākšanu slimības skartajā teritorijā var pieņemt attiecīgā dalībvalsts, iepriekš informējot par to Komisiju un ar nosacījumu, ka netiek apdraudētas Kopienas pamatintereses. Šādu lēmumu nekavējoties pārskata Pastāvīgajā veterinārijas komitejā 21. pantā paredzētajā kārtībā;

b) ja saskaņā ar a) apakšpunktu dalībvalsts ir pilnvarota veikt ārkārtas vakcināciju ierobežotā savas teritorijas daļā, pārējās valsts teritorijas statuss paliek nemainīgs ar nosacījumu, ka ir spēkā vakcinēto dzīvnieku pārvietošanas aizliegums, kura ilgumu nosaka 21. pantā paredzētajā kārtībā.

17. pants

1. Katra dalībvalsts izstrādā ārkārtas pasākumu plānu, nosakot valsts līmeņa pasākumus, kas jāīsteno putnu gripas uzliesmojuma gadījumā.

Ar šo plānu jānodrošina pieeja iekārtām, aparatūrai, personālam un visiem citiem piemērotiem materiāliem, kas vajadzīgi slimības uzliesmojuma ātrai un efektīvai izskaušanai.

2. Kritēriji ārkārtas pasākumu plāna izstrādei ir noteikti VI pielikumā.

3. Ārkārtas pasākumu plānus, kas izstrādāti saskaņā ar VI pielikumā uzskaitītajiem kritērijiem, iesniedz Komisijai ne vēlāk kā sešus mēnešus pēc tam, kad šī direktīva stājusies spēkā.

▼B

4. Komisija izskata ārkārtas pasākumu plānus, lai noteiktu, vai tie ļauj sasniegt vēlamo rezultātu, un iesaka attiecīgajai dalībvalstij izdarīt vajadzīgos grozījumus, jo īpaši, lai nodrošinātu plānu saderību ar citu dalībvalstu plāniem.

Komisija 21. pantā paredzētajā kārtībā apstiprina plānus, vajadzības gadījumā — ar grozījumiem.

Plānus pēc tam var grozīt vai papildināt saskaņā ar šo pašu kārtību, lai būtu ņemtas vērā situācijas izmaiņas.

18. pants

Komisijas eksperti sadarbībā ar kompetentajām iestādēm un, ciktāl vajadzīgs, lai nodrošinātu šīs direktīvas vienveidīgu piemērošanu, var veikt pārbaudes uz vietas. Pirms tam eksperti var pārbaudīt reprezentatīvu skaitu saimniecību, lai pārliecinātos, vai kompetentās iestādes pārbauda, kā šīs saimniecības izpilda šīs direktīvas prasības. Komisija informē dalībvalstis par veikto pārbaužu rezultātiem.

Dalībvalsts, kuras teritorijā tiek veikta pārbaude, sniedz ekspertiem visu vajadzīgo palīdzību, lai viņi varētu veikt savus pienākumus.

Vispārīgus noteikumus šī panta piemērošanā nosaka 21. pantā paredzētajā kārtībā.

19. pants

Sīkāk izstrādātus nosacījumus, kas reglamentē Kopienas finansiālo ieguldījumu pasākumiem saistībā ar šīs direktīvas piemērošanu, nosaka Lēmums 90/424/EEK.

20. pants

Ja un kad tas vajadzīgs, Padome ar kvalificētu balsu vairākumu un pēc Komisijas priekšlikuma pielikumus groza un jo īpaši, lai ņemtu vērā sasniegumus pētniecības un diagnostikas metožu jomā.

▼M1

21. pants

1. Komisijai palīdz Pastāvīgā pārtikas aprites un dzīvnieku veselības komiteja, kas izveidota saskaņā ar Regulas (EK) Nr. 178/2002 ([1]) 58. pantu.

2. Ja ir atsauce uz šo pantu, piemēro Lēmuma 1999/468/EK ([2]) 5. un 7. pantu.

Lēmuma 1999/468/EK 5. panta 6. punktā noteiktais termiņš ir trīs mēneši.

3. Komiteja pieņem savu reglamentu.

▼B

22. pants

Dalībvalstīs stājas spēkā normatīvie un administratīvie akti, kas vajadzīgi, lai izpildītu šīs direktīvas prasības līdz 1993. gada 1. janvārim. Dalībvalstis par to tūlīt informē Komisiju.

Kad dalībvalstis paredz šos pasākumus, tajos ietver atsauci uz šo direktīvu vai arī šādu atsauci pievieno to oficiālajai publikācijai. Dalībvalstis nosaka metodes, kā izdarīt šādas atsauces.

23. pants

Šī direktīva ir adresēta dalībvalstīm.

([1]) OV L 31, 1.2.2002., 1. lpp.
([2]) OV L 184, 17.7.1999., 23. lpp.

▼B

I PIELIKUMS

ATĻAUJA OLU IZVEŠANAI NO SAIMNIECĪBAS, UZ KO ATTIECAS ŠĪS DIREKTĪVAS 4. PANTA 2. PUNKTA e) APAKŠPUNKTA NOSACĪJUMI

Atļaujai, ko izsniedz kompetentā iestāde olu izvešanai no iespējami inficētās saimniecības, uz ko attiecas 4. panta 2. punkta e) apakšpunkta nosacījumi, uz olu produktu ražošanas un pārstrādes uzņēmumu, kas apstiprināts saskaņā ar Direktīvas 89/437/EEK 6. panta 1. punkta nosacījumiem (turpmāk "izraudzītais uzņēmums"), jāatbilst šādām prasībām:

1) lai saņemtu atļauju olu izvešanai no iespējami inficētās saimniecības:

   a) olām jāatbilst Direktīvas 89/437/EEK pielikuma IV nodaļas prasībām;

   b) tās jānosūta tieši no iespējami inficētās saimniecības uz izraudzīto uzņēmumu. Valsts pilnvarots veterinārārsts, kas atbild par attiecīgo saimniecību, katru sūtījumu pirms tā nosūtīšanas aizzīmogo, un sūtījums paliek aizzīmogots visu tā pārvadāšanas laiku līdz izraudzītajam uzņēmumam;

2) valsts pilnvarots veterinārārsts, kas atbild par iespējami inficēto saimniecību, informē kompetento iestādi, kas atbild par izraudzīto uzņēmumu, par plānoto olu kravas nosūtīšanu;

3) kompetentā iestāde, kas atbild par izraudzīto uzņēmumu, nodrošina, ka:

   a) 1) punkta b) apakšpunktā minētās olas uzglabā šķirti no citām olām, sākot no to saņemšanas līdz pat pārstrādes brīdim;

   b) šādu olu čaumalas uzskata par augstas riska pakāpes vielu saskaņā ar Direktīvas 90/667/EEK ([1]) 2. panta 2. punktu un ar tām rīkojas saskaņā ar minētās direktīvas II nodaļas prasībām;

   c) iepakojumu un transporta līdzekļus, kas izmantoti 1) punkta b) apakšpunktā minēto olu pārvadāšanā, kā arī visas telpas, ar kurām šīs olas ir bijušas saskarē, tīra un dezinficē tā, lai pilnīgi iznīdētu putnu gripas vīrusu;

   d) valsts pilnvaroto veterinārārstu, kas atbild par iespējami inficēto saimniecību, informē par visiem pārstrādāto olu sūtījumiem.

([1]) OV L 363, 27.12.1990., 51. lpp.

▼B

II PIELIKUMS

INFICĒTAS SAIMNIECĪBAS TĪRĪŠANAS UN DEZINFEKCIJAS KĀRTĪBA

I. **Sākotnējā tīrīšana un dezinfekcija**

a) Kad mājputnu liemeņi izvesti, tajās saimniecības telpās, kurās putni tika turēti, un visās citās saimniecības telpās, pagalmos utt., kas varētu būt inficēti kaušanas vai pēcnāves apskates laikā, būtu jāizsmidzina dezinfekcijas līdzekļi, kuru lietojums ir apstiprināts saskaņā ar šīs direktīvas 11. pantu;

b) visi atlikušie mājputnu ķermeņa un olu audi vai fragmenti, kas varētu būt inficējuši ēkas, pagalmus, darbarīkus utt., būtu rūpīgi jāsavāc un jāaizved kopā ar liemeņiem;

c) izsmidzinātajam dezinfekcijas līdzeklim uz virsmām jāiedarbojas vismaz 24 stundas.

II. **Nobeiguma tīrīšana un dezinfekcija**

a) Tauki un netīrumi no visām virsmām būtu jānotīra ar taukus šķīdinošu līdzekli, un virsmas jānomazgā ar ūdeni;

b) pēc a) apakšpunktā minētās mazgāšanas ar ūdeni virsmas būtu vēlreiz jāapsmidzina ar dezinfekcijas līdzekli;

c) pēc septiņām dienām telpas būtu jāapstrādā ar taukus šķīdinošu līdzekli, jānoskalo ar aukstu ūdeni, virsmas jāapsmidzina ar dezinfekcijas līdzekli un atkal jānoskalo ar ūdeni;

d) izlietotie pakaiši un putnu mēsli jāapstrādā ar metodi, kas nodrošina vīrusa iznīdēšanu. Šai metodei jāietver viens no šādiem paņēmieniem:

i) sadedzināšana vai apstrāde ar tvaiku 70 °C temperatūrā;

ii) apstrādājamo vielu aprakšana tādā dziļumā, lai tām nevarētu piekļūt parazīti un savvaļas putni;

iii) sakraušana kaudzē un mitrināšana (vajadzības gadījumā fermentācijas procesu veicināšanai), kaudzes pārklāšana tā, lai tās iekšienē tiktu sasniegta 20 °C temperatūra, un pārklātās kaudzes atstāšana uz 42 dienām tā, lai tās saturam nevarētu piekļūt parazīti un savvaļas putni.

▼B

III PIELIKUMS

DIAGNOSTIKAS KĀRTĪBA PUTNU GRIPAS KONSTATĒŠANAI UN DIFERENCIĀLDIAGNOZEI

Tālāk aprakstītā putnu gripas vīrusu izdalīšanas un raksturošanas kārtība uzskatāma par slimības diagnosticēšanas pamatnostādņu un obligāti piemērojamo kritēriju kopumu.

Putnu gripas konstatēšanai un diferenciāldiagnozei pielietotajā diagnostikas kārtībā piemēro šādu definīciju.

"Putnu gripa" nozīmē mājputnu infekcijas slimību, ko izraisījis jebkurš gripas A tipa vīruss, kura intravenozās patogenitātes indekss sešas nedēļas veciem cāļiem ir lielāks par 1,2, vai jebkura inficēšanās ar gripas A tipa H5 vai H7 apakštipa vīrusu, kura nukleotīdu ķēžu hemaglutinīna segmentos daudzkārt konstatētas pamata aminoskābes.

1. NODAĻA

Paraugu ņemšana un apstrāde

1. *Paraugi*

   Uztriepes no kloākas (vai izkārnījumi) un trahejas uztriepes, kas ņemtas no slimiem putniem. Izkārnījumi vai zarnu saturs, smadzeņu audi, traheja, plaušas, aknas, liesa un citi acīmredzami slimības skarti orgāni, kas ņemti no nesen mirušiem putniem.

2. *Paraugu apstrāde*

   punktā uzskaitītos orgānus un audus var uzglabāt kopā, bet būtiska ir izkārnījumu apstrādes veikšana šķirti no pārējā ievāktā materiāla. Uztriepes būtu jāievieto antibiotiskā vidē tā, lai paraugi tajā būtu pilnībā iegremdēti. Izkārnījumi un orgāni būtu jāhomoģenizē (noslēgtā maisītājā vai izmantojot piestu, miezeri un sterilizētu smilti) antibiotiskā vidē, un materiāls jāsagatavo 10–20 % w/V suspensijas veidā. Suspensijām būtu jāļauj nostāvēties apmēram divas stundas istabas temperatūrā (vai ilgāku laiku 4 °C temperatūrā) un tad jādzidrina centrifugējot (piem., 800 līdz 1 000 apgr. uz 10 minūtēm).

3. *Antibiotiskā vide*

   Dažādas laboratorijas ir veiksmīgi pielietojušas dažādus antibiotiskās vides sastāvus, un valstu laboratorijas var konsultēt attiecībā uz praksi konkrētā valstī. Izkārnījumu paraugu apstrādei nepieciešama augsta antibiotiku koncentrācija un plaši pielietots sastāvs ir: 10 000 vienības/ml penicilīna, 10 mg/ml streptomicīna, 0,25 mg/ml gentamicīna un 5 000 vienības/ml mikostatīna fosfāta buferšķīdumā. Audu un trahejas uztriepju apstrādei šīs koncentrācijas var samazināt pat pieckārtīgi. Lai novērstu hlamidiozi, var pievienot 50 mg/ml oksitetraciklīna. Gatavojot antibiotisko vidi, ir absolūti nepieciešams pēc antibiotiku pievienošanas pārbaudīt pH un noregulēt tā vērtību pH 7,0 — 7,4 robežās.

2. NODAĻA

Vīrusa izdalīšana

Vīrusa izdalīšana aizinkubētās mājputnu olās

Dzidrinātais vīrusa materiālu saturošais (supernatentais) šķidrums pa 0,1 — 0,2 ml būtu jāievada vismaz četru aizinkubētu mājputnu olu alantoja dobumā pēc tam, kad olas jau 8–10 dienas ir inkubētas. Vislabāk, ja šīs olas būtu iegūtas no nepatogēniem mājputniem, bet, ja tas nav izpildāms, var izmantot tādu mājputnu olas, attiecībā uz kuriem ir pierādīts, ka tiem nav putnu gripas vīrusa antivielu. Olas ar tajās ievadīto vīrusa materiālu tur 37 °C temperatūrā, un katru dienu vietu, kur veikta ievadīšana, apstrādā ar parafīnu. Sešas dienas pēc vīrusa materiāla ievadīšanas olas ar bojā gājušiem vai bojā ejošiem embrijiem, kā arī visas pārējās olas atdzesē līdz 4 °C temperatūrai un to alantoja-amnija šķidrumiem veic hemaglutinācijas analīzi. Ja hemaglutināciju nekonstatē, atkārto iepriekš aprakstīto procedūru, ievadot neatšķaidītu alantoja/amnija šķidrumu.

Ja konstatē hemaglutināciju, būtu jāpārbauda, vai analizējamie šķidrumi nav bakterioloģiski inficēti. Ja konstatē baktēriju klātbūtni, šķidrumus var izfiltrēt caur 450 nm membrānfiltru, pievienot vēl antibiotikas un šķidrumus ievadīt aizinkubētās olās, kā aprakstīts iepriekš.

▼B

3. NODAĻA

Diferenciāldiagnoze

1. *Sākotnējā diferenciācija*

Tā kā ir svarīgi, lai pēc iespējas ātrāk tiktu ieviesti putnu gripas kontroles pasākumi, kuru mērķis ir ierobežot vīrusa izplatīšanos, katrai reģionālajai laboratorijai papildus Ņūkāslas slimības vīrusa noteikšanas iespējām būtu jāspēj konstatēt jebkāda gripas H5 un H7 apakštipa vīrusa klātbūtne hemaglutinējošā izdalītā vīrusa materiālā. Hemaglutinējošajiem šķidrumiem būtu jāveic hemaglutinācijas inhibīcijas analīze, kā aprakstīts 5. un 6. nodaļā. Ja konstatē 2^4 vai augstākas pakāpes pozitīvu inhibīciju un ir zināms, ka gripas A tipa H5 un H7 apakštipa vīrusa specifiskā poliklonālā imūnseruma titrs ir vismaz 2^9, tad uzskata, ka vīrusa sākotnējās noteikšanas rezultāts ir pozitīvs, un tas ir pamats, lai ieviestu pagaidu kontroles pasākumus.

2. *Apstiprinošā noteikšana*

Tā kā gripas vīrusi ir iedalāmi 13 hemaglutinīna apakštipos un 9 neiraminidāzes apakštipos un katrā no tiem iespējamas sīkākas variācijas, nav ne praktiski iespējami, ne finansiāli lietderīgi katrā valsts laboratorijā glabāt imūnserumus izdalītā gripas vīrusu materiāla pilnīgai antigēnu klasifikācijai. Tomēr katrai valsts laboratorijai būtu jāspēj:

i) apstiprināt, vai izdalītais vīrusa materiāls ir gripas A tipa vīruss, izmantojot divkāršās imūndifūzijas metodi antigēnu grupu noteikšanai, kā aprakstīts 9. nodaļā (var izmantot arī imūnfluorescences vai *ELISA* metodes antigēnu grupu noteikšanai, ja valsts laboratorijā tām dod priekšroku);

ii) noteikt, vai izdalītais vīrusa materiāls pieder H5 vai H7 apakštipam vai ne;

iii) veikt intravenozās patogenitātes indeksa noteikšanu sešas nedēļas veciem cāļiem, kā aprakstīts 7. nodaļā. Ja intravenozās patogenitātes indekss ir lielāks par 1,2, tas liecina par vīrusa klātbūtni un ir pamats, lai ieviestu pilnu kontroles pasākumu kompleksu (valstu laboratorijām būtu lietderīgi veikt arī iekaisuma plankumu veidošanas spējas analīzi izdalītajā vīrusa materiālā, kā aprakstīts 8. nodaļā).

Valstu laboratorijām būtu nekavējoties jāiesniedz Kopienas etalonlaboratorijai visu putnu gripas, kā arī H5 un H7 apakštipu vīrusu materiālu paraugi to pilnīgai analīzei un klasifikācijai.

3. *Tālāka klasifikācija un izdalītā vīrusa materiāla analīze*

Kopienas etalonlaboratorijai no valstu laboratorijām būtu jāsaņem visu hemaglutinējošo vīrusu paraugi, lai veiktu tālākus antigēnu un ģenētiskos pētījumus, tā sekmējot slimības(-u) epizootioloģijas izpratni Eiropas Kopienā un veicot etalonlaboratorijai noteiktos uzdevumus un pienākumus.

Papildus šiem pienākumiem Kopienas etalonlaboratorija veic visu saņemto gripas vīrusu pilnīgu antigēnu klasifikāciju. Tiem H5 un H7 vīrusiem, kuru intravenozās patogenitātes indekss ir mazāks par 1,2, būtu jāveic arī hemaglutinīna gēna nukleotīdu ķēžu izpēte, lai noteiktu, vai to proteīna — hemaglutinīna segmentos daudzkārt atrodamas pamata aminoskābes.

4. NODAĻA

Putnu gripas vīrusa antivielu noteikšanas seroloģiskās pārbaudes

1. Slimības izskaušanas pasākumu gaitā, kad vīrusa H apakštips jau ir zināms, vai izmantojot homologu vīrusu par antigēnu, infekcijas konstatēšanai var veikt seroloģiskas kontrolpārbaudes ar hemaglutinācijas inhibīcijas metodi, kā aprakstīts 5. un 6. nodaļā.

Ja hemaglutinīna apakštips nav zināms, inficēšanos ar gripas A tipa vīrusu var noteikt, nosakot antivielas, kas ir specifiskas noteiktām antigēnu grupām.

Šim nolūkam var pielietot vai nu divkāršās imūndifūzijas metodi, kā aprakstīts 9. nodaļā, vai *ELISA* metodi (šīs metodes problēma ir atkarība no tā, kas ir inficētais organisms — "saimnieks", jo metodes pamatā ir "saimnieka" imūnglobulīnu noteikšana). Ūdensputniem analīzes ar divkāršās imūndifūzijas metodi visai reti ir pozitīvas un, ja vien vīrusa apakštips nav zināms iepriekš, domājams, ka šādiem putniem ir vērts veikt tikai H5 un H7 apakštipu antivielu noteikšanas analīzes.

▼B

2. a) *Paraugi*

Asins paraugi būtu jāņem no visiem putniem, ja barā to ir mazāk par 20, un no 20 putniem, ja bars ir lielāks (tas dod 99 % varbūtību, ka tiks iegūts vismaz viens pozitīvs seruma paraugs, ja barā 25 % vai vairāk putnu ir inficēti, neatkarīgi no bara lieluma). Asinīm būtu jāļauj sarecēt un tad jāņem serums analīzēm.

b) *Pārbaude antivielu noteikšanai*

Analīze būtu jāveic atsevišķi ar katru seruma paraugu, nosakot tā spēju inhibēt gripas vīrusa hemaglutinējošo antigēnu ar standarta hemaglutinācijas inhibīcijas analīzes metodi, kā aprakstīts 6. nodaļā.

Tiek diskutēts par to, vai hemaglutinācijas inhibīcijas analīzei jāizmanto 4 vai 8 hemaglutinīna vienības. Šķiet, ka var rīkoties abējādi un izvēle būtu jāatstāj valstu laboratoriju ziņā.

Tomēr pielietotais antigēns ietekmē līmeni, kurā serums tiek uzskatīts par pozitīvu: 4 hemaglutinīna vienībām pozitīvs serums ir tāds, kura titrs ir vai pārsniedz 2^4, bet 8 hemaglutinīna vienībām pozitīvs serums ir tāds, kura titrs ir vai pārsniedz 2^3.

5. NODAĻA

Hemaglutinācijas (HA) analīze

Reaģenti

1. Izotonisks fosfāta sāls buferšķīdums, 0,05 M, pH 7,0 — 7,4.
2. Sarkanie asinsķermenīši, ņemti un sakopoti vismaz no trim nepatogēniem cāļiem (ja nav iespējams, tad no pastāvīgā kontrolē esošiem putniem, attiecībā uz kuriem ir pierādīts, ka tiem nav putnu gripas vīrusa antivielu) tādā patšā daudzumā Alsevera šķīduma. Pirms tam asinsķermenīšiem jābūt trīsreiz mazgātiem fosfāta buferšķīdumā. Analīzei ieteicama 1 % mazgāto asinsķermenīšu suspensija (hematokrītvērtība) fosfāta buferšķīdumā.
3. Ieteicamie standarta antigēni, ko piegādās vai ieteiks Kopienas etalonlaboratorija — mazvirulenti H5 un H7 vīrusi.

Process

1. Iepildiet 0,025 ml fosfāta buferšķīduma plastmasas mikrotitra plātnītes katrā iedobē (iedobēm būtu jābūt konusveida).
2. Ievietojiet 0,025 ml vīrusa suspensijas (piem., alantoja šķidruma) pirmajā iedobē.
3. Izmantojot mikrotitrēšanas atšķaidītāju, pagatavojiet divkāršus vīrusa materiāla atšķaidījumus (1:2 līdz 1:4 096), iepildot tos pārējās plātnītes iedobēs.
4. Katrā iedobē iepildiet vēl 0,025 ml buferšķīduma.
5. Katrā iedobē pievienojiet 0,025 ml 1 % sarkano asinsķermenīšu suspensijas.
6. Iedobju saturu sajauciet, viegli uzsitot pa plātnītes malu, un novietojiet plātnīti 4^oC temperatūrā.
7. Rezultātus nolasa pēc 30 — 40 minūtēm, kad kontroles iedobju saturs ar sarkanajiem asinsķermenīšiem ir nogulsnējies. Nolasīšanu veic, sasverot plātnīti un vērojot, vai sarkanie asinsķermenīši izplūdīs asaras formā. Iedobju, kurās nav notikusi hemaglutinācija, saturam vajadzētu izplūst tāpat kā kontroles iedobju (bez vīrusa) saturam.
8. Hemaglutinācijas titrs ir visaugstākā atšķaidījuma pakāpe, kas vēl izraisa sarkano asinsķermenīšu salipšanu (aglutināciju). Var uzskatīt, ka šis šķīdums satur vienu hemaglutinīna vienību. Precīzāku hemaglutinācijas titra rezultātu var noteikt, veicot hemaglutinācijas analīzi ciešā sākotnējo atšķaidījumu grupā, t.i., 1:3, 1:4, 1:5, 1:6 utt. Šī precīzākā metode ir ieteicama, gatavojot antigēnu hemaglutinācijas inhibīcijas analīzei (sk. 6. nodaļu).

6. NODAĻA

Hemaglutinācijas inhibīcijas (HI) analīze

Reaģenti

1. Fosfāta buferšķīdums.
2. Vīrusu saturošs alantoja šķidrums, kas atšķaidīts ar fosfāta buferšķīdumu tā, lai tajā būtu 4 vai 8 hemaglutinīna vienības uz 0,025 ml.
3. 1 % cāļa sarkano asinsķermenīšu suspensija.
4. Negatīvs cāļa kontroles serums.

▼B

5. Pozitīvs kontroles serums.

Process

1. Iepildiet 0,025 ml fosfāta buferšķīduma plastmasas mikrotitra plātnītes katrā iedobē (iedobēm būtu jābūt konusveida).

2. Ievietojiet 0,025 ml seruma pirmajā iedobē.

3. Izmantojot mikrotitrēšanas atšķaidītāju, pagatavojiet divkāršus seruma atšķaidījumus, iepildot tos pārējās plātnītes iedobēs.

4. Katrā iedobē iepildiet 0,025 ml atšķaidītā alantoja šķidruma, kurā ir 4 vai 8 hemaglutinīna vienības.

5. Iedobju saturu sajauciet, uzsitot pa plātnītes malu, un novietojiet plātnīti 4 °C temperatūrā vismaz uz 60 minūtēm vai istabas temperatūrā vismaz uz 30 minūtēm.

6. Visās iedobēs pievienojiet 0,025 ml 1 % sarkano asinsķermenīšu suspensijas.

7. Iedobju saturu sajauciet, viegli uzsitot pa plātnītes malu, un novietojiet plātnīti 4 °C temperatūrā.

8. Rezultātus nolasa pēc 30 — 40 minūtēm, kad kontroles iedobju ar sarkanajiem asinsķermenīšiem saturs ir nogulsnējies. Nolasīšanu veic, sasverot plātnīti un vērojot, vai iedobju saturs izplūdīs asaras formā, vai tādā patšā veidā kā kontroles iedobju, kurās ir tikai sarkanie asinsķermenīši (0,025 ml) un fosfāta buferšķīdums (0,05 ml), saturs.

9. Hemaglutinācijas inhibīcijas titrs ir visaugstākā imūnseruma atšķaidījuma pakāpe, kas vēl izraisa pilnīgu 4 vai 8 vīrusa vienību inhibīciju (katrā analīzē būtu jāietver arī hemaglutinācijas titrēšana, lai nodrošinātu vajadzīgo hemaglutinīna vienību skaitu analizējamā materiālā).

10. Rezultāti ir ticami tad, ja ar negatīvo kontroles serumu 4 hemaglutinīna vienību gadījumā ir iegūts titrs, kas mazāks par 2^3, vai 8 hemaglutinīna vienību gadījumā — titrs, kas mazāks par 2^2, un pozitīvā kontroles seruma iegūtais titrs neatšķiras no zināmā vairāk par vienu veikto atšķaidījumu.

7. NODAĻA

Intravenozās patogenitātes indeksa (IVPI) analīze

1. Infekciozu alantoja šķidrumu, kas organismā ņemts no vielmaiņas iespējami tālākas norises vietas un, vēlams, pēc tā sākotnējās izdalīšanas un bez jebkādas turpmākas atlases, atšķaida 10^1 ar sterilu izotonisku sāli.

2. 0,1 ml atšķaidītā vīrusa materiāla intravenozi injicē katram no sešas nedēļas veciem cāļiem, kopskaitā desmit (būtu jāizmanto nepatogēni putni).

3. Turpmākās 10 dienas putnus izmeklē ik pēc 24 stundām.

4. Pēc katras izmeklēšanas reizes katru putnu novērtē pēc šādas skalas: normāls (0), slims (1), smagi slims (2) vai miris (3).

5. Rezultātus pieraksta un indeksu aprēķina, kā parādīts piemērā:

Klīniskās pazīmes	Diena pēc vīrusa materiāla injicēšanas										Punktu skaits
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	
Normāls	10	2	0	0	0	0	0	0	0	0	12 × 0 = 0
Slims	0	4	2	0	0	0	0	0	0	0	6 × 1 = 6
Smagi slims (*)	0	2	2	2	0	0	0	0	0	0	6 × 2 = 12
Miris	0	2	6	8	10	10	10	10	10	10	76 × 3 = 228
											Kopā = 246

$$\text{Indekss} = \text{vidējais punktu skaits vienam putnam vienā izmeklēšanas reizē} = \frac{246}{100} = 2{,}46$$

(*) Šis ir subjektīvs vērtējums, taču parasti šādi novērtē putnus, kam ir vairāk nekā viena no tālāk uzskaitītajām pazīmēm: elpošanas traucējumi, depresivitāte, caureja, atklāto ādas laukumu vai sekstu cianoze, galvas un/vai sejas daļas tūska, nervozitāte.

▼B

8. NODAĻA

Iekaisuma plankumu veidošanas spējas novērtējums

1. Parasti vislabāk ir izmantot vīrusa materiāla atšķaidījumu kopu, lai nodrošinātu, ka laboratorijas traukā veidojas optimālais iekaisuma plankumu skaits. Šim nolūkam būtu jāpietiek ar desmitkāršiem līdz 10^{-7} šķīdumiem fosfāta buferšķīdumā.

2. Saplūstošus šūnu monoslāņus no cāļa embrija vai piemērotu šūnu virkni (piem., Medina-Derbija liellopu nieres) sagatavo Petri trauciņos ar 5 cm diametru.

3. 0,2 ml katra vīrusa materiāla atšķaidījuma pievieno ik divos Petri trauciņos un ļauj vīrusam 30 minūtes absorbēties.

4. Inficētās šūnas trīs reizes mazgā fosfāta buferšķīdumā un tad pārklāj ar piemērotu vidi no 1 % w/V agara šķīduma un 0,01 mg/ml tripsīna vai bez tripsīna. Svarīgi, lai pārklājošajai videi nepievienotu serumu.

5. Pēc 72 stundu inkubācijas 37 °C temperatūrā iekaisuma plankumiem vajadzētu būt pietiekoši lieliem. Tie vislabāk redzami, noņemot agara pārklājumu un iekrāsojot šūnu monoslāni ar kristālvioletā (0,5 % w/V) 25 % v/v šķīdumu spirtā.

6. Ja pārklājošās vides sastāvā ir tripsīns, inkubējot visiem vīrusiem vajadzētu veidot skaidri saredzamus iekaisuma plankumus. Ja pārklājošās vides sastāvā tripsīna nav, tad plankumus veidos tikai cāļiem bīstamie vīrusi.

9. NODAĻA

Divkāršās imūndifūzijas metode

Gripas A tipa vīrusa konstatēšanas vēlamā metode ir saistīta ar nukleokapsīdas vai matricas antigēnu, kas ir kopēja pazīme visiem gripas A tipa vīrusiem, vīrusa esamības materiālā pierādīšanu. Parasti to veic ar divkāršās imūndifūzijas metodi, izmantojot vai nu koncentrētus vīrusa preparātus, vai inficētu hlorioalantoja membrānu ekstraktus.

Piemērotus vīrusa preparātus var pagatavot, ātrgaitā centrifugējot infekciozo alantoja šķidrumu un sagraujot vīrusa struktūru, lai atbrīvotu saistītos nukleokapsīdas un matricas antigēnus, apstrādājot materiālu ar nātrija laurola sarkosinātu. Var pielietot arī izgulsnēšanu ar skābi, infekciozajam alantoja šķidrumam pievienojot 1N HLC (sālsskābi) tā, lai pH vērtība būtu 3,5 — 4,0, atdzesējot to vismaz vienu stundu 0 °C temperatūrā un lēni (1 000 apgr.) centrifugējot 10 minūtes.

Iegūto šķidrumu (supernatentu) var izliet un no vīrusa materiālu saturošajām nogulsnēm pagatavot suspensiju iespējami mazā daudzumā glicīna-sarkosila buferšķīduma (1 % nātrija laurola sarkosināta un 0,5M glicīna šķīdums, kura pH vērtība ir 9,0). Iegūtajā preparātā ir gan nukleokapsīdas, gan matricas antigēni.

Bērds (1970) aprakstījis ar nukleokapsīdu bagāta antigēna materiāla iegūšanu no inficētu olu hlorioalantoja membrānām. Šī metode ietver hlorioalantoja membrānu atdalīšanu no inficētām olām, kuru hemaglutinīna analīzes rezultāts ir pozitīvs, membrānu samalšanu vai homogenizēšanu un to trīskāršu sasaldēšanu un atkausēšanu, kam seko 10 minūšu ilga centrifugēšana (1 000 apgr.). Nogulsnes izsviež, bet šķidrumu apstrādā ar 0,1 % formalīnu un izmanto kā antigēnu.

Divkāršās imūndifūzijas analīzēs var pielietot jebkuru no abiem šiem antigēniem, izmantojot 1 % agarozes vai agara gēlu, kura sastāvā ir 8,0 % nātrija hlorīda un 0,1M fosfāta buferšķīdums ar pH vērtību 7,2. A tipa gripas vīrusa klātbūtni pierāda nogulšņu joslas, ko veido analizējamais antigēns un zināms pozitīvs antigēns, savienojoties ar zināmu pozitīvu imūnserumu un radot identitātes joslu.

▼B

IV PIELIKUMS

VALSTS PUTNU GRIPAS LABORATORIJU SARAKSTS

Beļģijā	*Institut National de Recherches Vétérinaires,* Groeselenberg 99, B-1180 Brussels
Dānijā	*National Veterinary Laboratory, Poultry Disease Division,* *Hangøvej 2, DK-8200 Aarhus N*
Francijā	*Centre National d'Etudes Vétérinaires et Alimentaires — Laboratoire Central de Recherches Avicoles et Porcines,* *B. P. 53, F-22440 Ploufragan*
Grieķijā	*Ινστιτούτο Λοιμωβών και Παρασιτικών Νοσημάτων* 66, 26ης Οκτωβρίου, GR-54627 Ξεσσαλονίκη *Institute of Infections and Parasitological Diseases,* *66, 26th October Street, 546 27 Thessaloniki*
Īrijā	*Veterinary Research Laboratory,* *Abbotstown, Castleknock, Dublin 15*
Itālijā	*Istituto Patologie Aviaire, Facoltà di Medicina Veterinaria,* *Università di Napoli,Via Aniezzo, Falcone 394, I-80127 Napoli F Delpino 1*
Luksemburgā	*Institut National de Recherches Vétérinaires,* *Groeselenberg 99, B 1180 Brussels*
Nīderlandē	*Centraal Diergeneeskundig Instituut, Vestiging Virologie,* *Houtribweg 39, NL-8221 RA Lelystad*
Portugālē	*Laboratório Nacional de Investigação Veterinária (LNIV),* *Estrada de Benfica 701, P-1500 Lisbon*
Spānijā	*Centro Nacional de Referencia para la Peste Aviar es el Laboratorio Nacional de Sanidad y Producción Animal de Barcelona,* *Zona Franca Circunvalación-Tramo 6, Esquina Calle 3, Barcelona*
Vācijā	*Institut für Kleintierzucht der Bundesforschungsanstalt für Landwirtschaft,* *Braunschweig-Völkenrode, Postfach 280, D-3100 Celle*

▼A1

Austrija	*Bundesanstalt für Virusseuchenbekämpfung, Wien — Hetzendorf*
Somija	*Eläinlääkintä–ja elintarvikelaitos, Helsinki/Anstalten för veterinärmedicin och livsmedel, Helsingfors*
Zviedrija	*Statens veterinärmedicinska anstalt, Uppsala*

▼A2

Čehijas Republika	*Státní veterinární ústav Praha, Sídlištní 24/136, 165 03Praha 6*
Igaunija	*Veterinaar- ja Toidulaboratoorium, Väike-Paala 3, 11415Tallinn*
Kipra	*Εργαστήριο Αναφοράς για τις Ασθένειες των Ζώων, Κτηνιατρικές Υπηρεσίες, 1417Λευκωσία* (*National Reference Laboratory for Animal Health Veterinary Services, CY-1417Nicosia*)
Latvija	*Valsts veterinārmedicīnas diagnostikas centrs, Lejupes iela 3, LV-1076Rīga*
Lietuva	*Nacionalinė veterinarijos laboratorija, J. Kairiūkščio g. 10, LT-2021Vilnius*
Ungārija	*Országos Állategészségügyi Intézet (OÁI), Pf. 2., Tábornok u. 2., H-1581Budapest*
Malta	*Istituto Zooprofilatico Sperimentale delle Venezie, Padova, Italy*
Polija	*Laboratorium Zakładu Chorób Drobiu Państwowego Instytutu Weterynaryjnego, Al. Partyzantów 57, PL-24-100Puławy*

▼A2

Slovēnija	*Nacionalni veterinarski inštitut, Gerbičeva 60, SI-1000Ljubljana*
Slovākija	*Štátny veterinárny ústav, Pod dráhami 918, SK-96086Zvolen*

▼B

V PIELIKUMS

KOPIENAS ETALONLABORATORIJA PUTNU GRIPAS NOTEIKŠANAI

Laboratorijas nosaukums:

Central Veterinary Laboratory
New Haw
Weybridge
Surrey KT15 3NB
United Kingdom

Eiropas Kopienas etalonlaboratorijas putnu gripas noteikšanai funkcijas un uzdevumi ir:

1) konsultējoties ar Eiropas Kopienas Komisiju, koordinēt dalībvalstīs pielietotās putnu gripas diagnostikas metodes, proti:
   a) klasificēt, uzglabāt un piegādāt putnu gripas vīrusa celmus seroloģiskajām pārbaudēm un imūnserumu gatavošanai;
   b) piegādāt standartserumus un citus standartreaģentus valstu etalonlaboratorijām, lai standartizētu dalībvalstīs pielietotās analīžu metodes un reaģentus;
   c) veidot un glabāt putnu gripas vīrusu celmu un inficēto audu paraugu fondu;
   d) organizēt periodiskas diagnostikas metožu interkalibrācijas Kopienas līmenī;
   e) vākt un apkopot datus un informāciju par Kopienā pielietotajām diagnostikas metodēm un veikto analīžu rezultātiem;
   f) klasificēt putnu gripas vīrusa paraugus ar vismodernākajām pieejamajām metodēm, lai panāktu labāku putnu gripas epizootioloģijas izpratni un gūtu ieskatu vīrusa epizootioloģijā, kā arī izpratni par sevišķi patogēnu un iespējami patogēnu vīrusa celmu rašanās cēloņiem;
   g) iet kopsolī ar putnu gripas uzraudzības, epizootioloģijas un profilakses sasniegumiem visā pasaulē;
   h) nodrošināt ekspertīzi putnu gripas vīrusa un citu radniecīgu vīrusu diagnostikā, lai būtu iespējama ātra diferenciāldiagnoze;
   i) gūt pilnīgas zināšanas par putnu gripas izskaušanai un kontrolei izmantoto veterināro imūnpreparātu ražošanu un pielietojumu;
2) aktīvi iesaistīties putnu gripas uzliesmojumu diagnostikā dalībvalstīs, saņemot vīrusu paraugus apstiprinošajai diagnozei, klasificēšanai un epizootioloģiskiem pētījumiem. Jo īpaši laboratorijai būtu jāspēj veikt nukleotīdu ķēžu analīzi, lai varētu noteikt aminoskābju secību putnu gripas vīrusa H5 un H7 apakštipa hemaglutinīna molekulu segmentos;
3) veicināt ekspertu apmācību vai kvalifikācijas paaugstināšanu laboratoriskās diagnostikas jomā, lai saskaņotu diagnostikas metodes viscaur Kopienā.

▼B

VI PIELIKUMS

ĀRKĀRTAS PASĀKUMU PLĀNU KRITĒRIJI

Ārkārtas pasākumu plāniem jāatbilst vismaz šādiem kritērijiem:

1) jāizveido valsts līmeņa krīzes centrs, kas koordinē visus kontroles pasākumus attiecīgajā dalībvalstī;

2) jāsastāda to vietējo slimības kontroles centru saraksts, kuros ir atbilstošas iekārtas un kuri koordinēs slimības kontroles pasākumus vietējā līmenī;

3) jāsniedz detalizēta informācija par kontroles pasākumu veikšanā iesaistīto personālu, tā kvalifikāciju un pienākumiem;

4) ikvienam vietējam slimības kontroles centram jāspēj operatīvi sazināties ar personām vai organizācijām, kas tieši vai netieši ir saistītas ar slimības uzliesmojumu;

5) jābūt pieejamai vajadzīgajai aparatūrai un materiāliem, lai varētu pienācīgi veikt slimības kontroles pasākumus;

6) jāsniedz detalizēti norādījumi, kā rīkoties gadījumā, ja ir aizdomas par inficēšanos vai ja ir apstiprināta saslimstība, ieskaitot norādījumus, kā rīkoties ar liemeņiem;

7) jāizstrādā mācību programmas, lai saglabātu un uzlabotu prasmes attiecīgajā jomā kontroles centros un saimniecībās, kā arī administratīvās procedūras;

8) diagnostikas laboratorijās jābūt pēcnāves izmeklēšanas iekārtām, vajadzīgo seroloģisko, histoloģisko u.c. analīžu veikšanas iespējām, un laboratorijām jāspēj operatīvi noteikt diagnozi. Jāveic priekšdarbi paraugu operatīvai pārvadāšanai;

9) jāsniedz informācija par putnu gripas vakcīnas daudzumu, kas varētu būt vajadzīgs ārkārtas vakcinācijas gadījumā;

10) jāparedz nosacījumi, kas nodrošina tiesiskās pilnvaras ārkārtas pasākumu plānu īstenošanai.